

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Voorkom dwang en laat je kind gewoon vaccineren

Pierik, R.H.M.; Verweij, Marcel

Published in:

NRC Handelsblad, Opinie & Debat

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Pierik, R. H. M., & Verweij, M. (2017). Voorkom dwang en laat je kind gewoon vaccineren. NRC Handelsblad, Opinie & Debat, 18-19.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <http://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Voorkom dwang en laat je kind vaccineren

Een vaccinatieplicht is gerechtvaardigd als te veel ouders hun kind niet meer inenten, schrijven *Roland Pierik* en *Marcel Verweij*. Dan komt de volksgezondheid namelijk in gevaar.

In een aantal Europese landen brak afgelopen jaar de mazelen uit, een ziekte die tot voor kort onder controle leek. De oorzaak wordt gezocht in een dalende vaccinatiegraad en zodoende het afbrokkelen van de groepsimmunitet. Maar zoiets gebeurt niet vanzelf: het lijkt geen twijfel dat de wilde verhalen van de antivaccinatiebeweging hier debet aan zijn. Frankrijk en Italië stelden daarom onlangs een vaccinatieplicht in. Moet Nederland volgen?

Zo'n verplichting is gerechtvaardigd als hiermee een uitbraak voorkomen kan worden. Wel zijn hier voorwaarden aan verbonden. Ten eerste moet het een ernstige, besmettelijke ziekte betreffen, zoals mazelen. Ten tweede moeten de uitbraken goed bestreden kunnen worden met een effectief vaccin waarvan de bijwerkingen beperkt zijn.

Het gaat hier niet alleen om de volksgezondheid, maar ook om de openbare orde. Een uitbraak kan het maatschappelijke leven ontwrichten. Overvolle ziekenhuizen, scholen die dicht moeten. Eerder al zullen ouders informeren naar de vaccinatiegraad op school, elkaar gaan verdenken of vragen naar de vaccinatiestatus van andere kinderen. Het is wenselijk dat te voorkomen en het conflict binnen de politieke arena uit te vechten.

Een vaccinatieplicht lijkt in strijd met het grondrecht van zelfbeschikking en li-

Een kind kan nog niet beslissen over vaccinatie

chamelijke integriteit. Grondwetsartikel 11 stelt echter dat iedereen recht heeft op onaantastbaarheid van zijn lichaam, 'behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen'. Zelfbeschikking kan dus worden ingeperkt, mits via de wet - bijvoorbeeld als het parlement een vaccinatieplicht invoert. Artikel 22 ('de overheid treft maatregelen ter bevordering van de volksgezondheid') rechtvaardigt zo'n plicht. Juist bij besmettelijke ziekten is de overheid de aangewezen organisatie om vrijheid in te perken. Uw zelfbeschikking wordt afgewogen tegen het risico dat u de ziekte verder verspreidt.

Bij kinderen is er nóg een argument om de lichamelijke integriteit minder gewicht te geven. Het gaat immers niet om de persoon die het recht claimt - de ouder - maar om die van het kind dat nog geen oordeel kan hebben over vaccinatie. Ouders hebben de vrijheid om hun kinderen

naar hun eigen ideeën op te voeden, maar die vrijheid is begrensd. Artikel 3 van het Kinderrechtenverdrag stelt dat bij alle regelgeving die op kinderen betrekking heeft, het belang van het kind voorop moet staan. Een overheid kan beargumenteren dat vaccinatie in het belang van het kind is en zwaarder weegt dan het beschikkingsrecht van de ouders.

Wat als ouders niet meewerken? Mogelijke sancties zijn stopzetten van kinderbijslag, ontzegging van kinderopvang, een boete of zelfs gevangenisstraf. Hier in Nederland is de vaccinatieplicht nog niet aan de orde omdat de groepsimmunitet voor mazelen (nog) niet in gevaar is. Wel is de vaccinatiegraad van nul- tot tweejarige de afgelopen drie jaar gedaald. Als twijfelende ouders gewoon hun gezonde verstand gebruiken, accepteren ze die vaccinatie. Zolang voldoende ouders dat doen, blijft vaccinatie vrijwillig en hoeft de overheid niet tot dwang over te gaan.

De auteurs schreven dit opiniestuk op persoonlijke titel.

Marcel Verweij is hoogleraar filosofie aan Wageningen Universiteit en lid van zowel de Gezondheidsraad als de Adviescommissie Pakket van Zorginstituut Nederland.

Roland Pierik is universitair hoofddocent rechtsfilosofie aan de UvA en lid van de vaste Commissie Vaccinaties van de Gezondheidsraad.

